

Naar de kerk in Meensel-Kiezegem : *Pesjoenkelen*

Als het over de kerk en kapelletjes gaat, horen we de ouderen van het dorp wel eens zeggen dat ze vroeger op een bepaalde dag van het jaar gingen **pesjoenkelen**.

www.vlaamswoordenboek.be schrijft hierover : "... Met Allerzielen de kerk binnen- en pas buitenlopen na het bidden van een 'onze vader' en vijf 'wees gegroetjes' om zo een volle aflaat te verdienen.

Het woord is afgeleid van het Italiaanse woord "Portiuncula", wat "perceeltje" betekent. De naam verwijst naar het kerkje dat de H. Franciscus in Assisië liet bouwen (hij ligt er ook begraven). Dit kerkje is nu ingekapseld in een enorme koepelkerk, en is een bedevaartsoord geworden. Destijds verleende Rome een volle aflaat voor eenieder die dit kerkje bezocht om te bidden. Later werd dit gebruik veralgemeend zodat je op bepaalde dagen in het jaar (Maria Hemelvaart, Allerzielen) ook in je eigen kerk met een kerkbezoek volle aflaten kon "sparen" voor de zieltjes in het Vagevuur. Veel mensen gingen dan even bidden in de kerk, liepen een blokje om, of gewoon even rond de kerk en dan weer naar binnen voor een volgende aflaat (*)...."

(*) Binnen de rooms-katholieke kerk is een aflaat een kwijtschelding van tijdelijke straffen die men zou moeten ondergaan nadat men gestorven is. Of een kwijtschelding van een boete (bidden, vasten), die door de kerk aan zondaars werd opgelegd. In de loop van de tijd kwam het verrichten van goed werk (het geven van aalmoezen, bedevaarten, vrijlating van horigen) steeds meer daarvoor in de plaats. Maar aflaten werden ook verleend aan degenen die geld schonken voor de bouw van kerken, hospitalen enzo... (www.encyclo.nl)

Josée De Bruyn : " ja, dat was een paar keer en kerk in en uit gaan, en bidden. Als kind heb ik het veel meegemaakt. Bij Allerzielen ging men dan de kerk in om een Onze Vader en enkele Weesgegrootjes te bidden. Daarna ging men naar buiten, even het kerkhof op en dan terug naar binnen. Men moest zo 3 keer naar binnen zijn gegaan om te bidden. Zo verkreeg men dan een aflaat..."

Guy Hendrickx : "... Het pesjoenkelen in een ver verleden... de Godsvrees kon beleefd worden met veel boetedoening op vigiliedagen en quaterntember dagen. Er waren zowat meer dan 15 van die speciale gebedsdagen voor een "volle aflaat" te verdienen.

Franciscus van Assisië bleek in 1224 hiervan de uitvinder te zijn. Rome verleende een "volle aflaat"- zeg maar kwijtschelding van alle zondestraffen, én voor zieltjes in het vagevuur én/of voor persoonlijk zielenheil. Franciscus, als Godgeleerde, uitvinder van de traditionele kerststal kreeg "carte blanche" om de zaken op poten te zetten.

Facultatieve data waren / werden:

- 25 mei : de inwijding van de basiliek in Assisië.
- 17 september : de verkondiging van de stigmata.
- 4 oktober : de sterfdag van Franciscus.
- 15 augustus : een vaste verplichte vigiliedag, O.L.Vr.Hemelvaart.
- 1 en 2 november : nog verplichte vigiliedagen : Allerheiligen en Allezielen.

Met de Bisschoppenconferentie n.a.v het Concilie in 1969 kwam hieraan een einde.

Hierbij zowat het historisch overzicht grosso modo, van waar het kwam, het prille begin van deze gebedsopdrachten. Het verdienen van de "volle aflaat" was het uiteindelijke doel: enerzijds voor de persoonlijke bevrijding van de zondestraffen en anderzijds voor het zielenheil, de verlossing uit het hellevuur van een of meerdere "door God gestrafte zielen van afgestorvenen".

In 1969 werd door Rome een eind aan gesteld aan deze gebedsvorm. Oorzaak hiervan?

- 1) De eerste afwezigheid van de "vreemde" biechtvaders werd een feit. Maandelijks werd er een geestelijke als biechtvader uit een of ander Leuvens klooster in de parochies gehaald en ter beschikking gesteld voor de moeilijke gevallen. Daarvan werd gretig gebruik gemaakt door het mansvolk dat zich bezondigd had aan een of andere vloekserenade op hun paarden of losgebroken koeien.
- 2) Menslievendheid en vergevingsgezindheid daar had ik het altijd moeilijk mee. Bidden voor de gestrafte zieltjes in het vagevuur ?? Wie speelde daar uiteindelijk voor scheidsrechter ? Jijzelf als persoon waande uzelf dé man die geplaatst was om een overledene ja dan neen in het vagevuur te weten. Immers er waren " dagelijkse zonden " en doodzonden.
- 3) Zoals in de tekst is aangehaald: de goed-gelovigen vonden het een hinderlijk gedoe met die genieperige zware zondaar aan hun zijde, wetende dat die gepatenteerde sjoemelaars publiekelijk lieten zien dat ze gretig de kans grepen om niet in de rij te moeten gaan zitten om via de biechtstoel en de biechtvader vergeving van zonden konden bekomen..."